

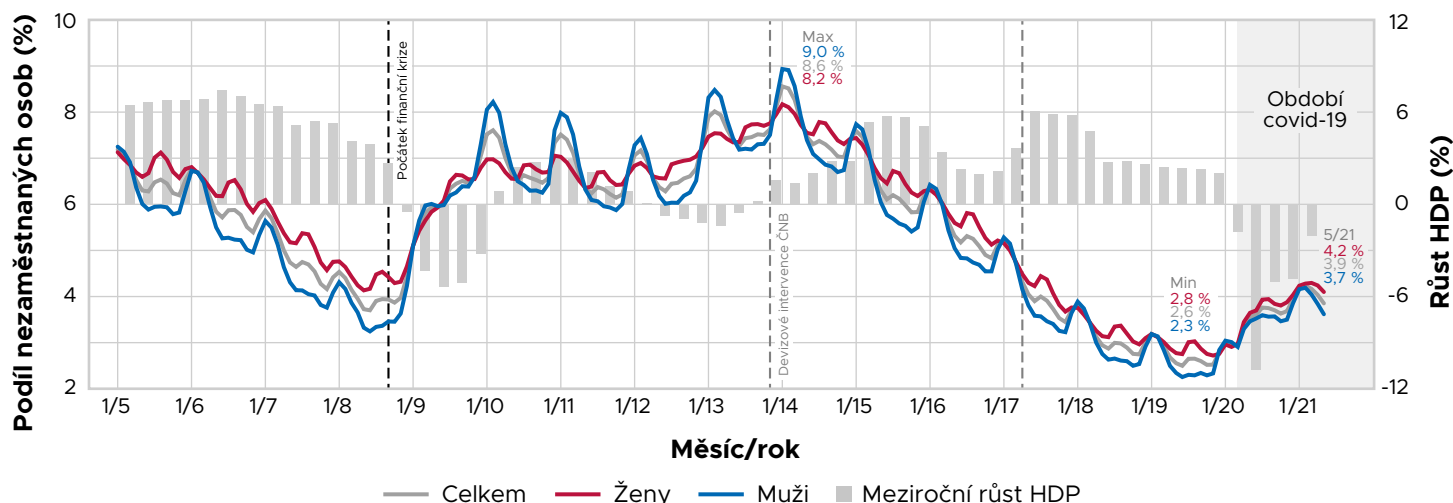
Nezaměstnanost v období COVID-19

Jakub Grossmann a Daniel Münich

KVĚTEN 2021¹

Graf 1: Podíly nezaměstnaných *

(Dlouhodobý vývoj 2005–2021)

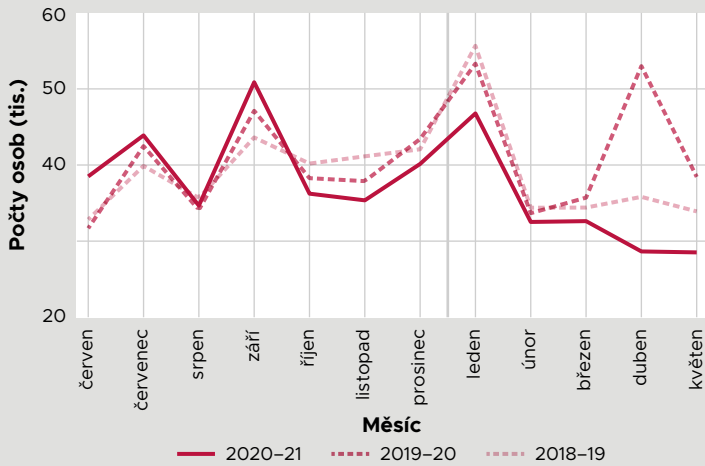
* V případě nezaměstnanosti registrované úřady práce ministerstvo práce neuvádí klasickou míru nezaměstnanosti, ale tzv. podíl nezaměstnaných, jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Shrnutí

- Dopady krize covid-19 na registrovanou nezaměstnanost v časech silných poklesů HDP zůstávají i po více než roce mírné. Česko tak zůstává zemí EU s jednou z nejnižších měr nezaměstnanosti. Rozdíly v dopadech na ženy a muže, profese, vzdělanostní a věkové skupiny jsou očekávatelné, ale nijak zásadní. Obecná míra nezaměstnanosti během května '21 mírně poklesla. Přes optimistický výhled ekonomické situace je však stále předvídaní vývoje nezaměstnanosti s ohledem na počet neznámých faktorů obtížné.
- Podíl nezaměstnaných na úřadech práce v populaci 15–64 let na konci května '21 (3,9 %) byl oproti květnu '19 vyšší o 1,3 procentních bodů (p. b.), jak u mužů tak žen (Grafy 1 a 4). Od března 2021 se situace mužů zlepšuje dynamičtěji než žen.
- Úřady práce zaznamenaly proti předchozím letem nižší přílivy nezaměstnaných (Grafy 2 a 3).
- Nejvyšší meziroční tempo růstu počtu nezaměstnaných vykazují profese *Služeb a prodeje, Řemeslníků a Montérů*, mírně vyšší u mužů (Graf 6).
- Nejvyšší míru nezaměstnanosti dlouhodobě vykazují *Pomocní a nekalifikovaní pracovníci*; ale ti s *Řídicími pracovníky* zaznamenali nejnižší nárůsty nezaměstnanosti. Covid-19 krize nejvíce zasáhla *Pracovníky ve službách a prodeji*, kteří dnes vykazují nadprůměrnou míru nezaměstnanosti (Graf 7).
- Nejvyšší meziroční tempo růstu nezaměstnanosti u mužů sledujeme ve věkové kategorii 20–24 a 30–49 let. Ženy vykazují nejvyšší tempa růstu kolem důchodového věku, jedná se však o řádově nižší počty osob než u ostatních skupin (Graf 8).
- V období covid-19 narostly počty nezaměstnaných vyšším tempem ve středních věkových skupinách (Graf 9), která však i na konci května vykazovaly nižší míry nezaměstnanosti než nejmladší a nejstarší.
- Podstatně výraznější tempo růstu zaznamenali lidé se středním vzděláním, a to zejména muži bez maturity (Graf 10).
- Muži během března až června opouštěli úřady práce rychleji než ženy, obě skupiny však rychleji než před rokem. Oproti loňsku se zpomalily odchody během 13.–24. měsíce trvání nezaměstnanosti (Graf 11). To zvyšuje podíl dlouhodobě nezaměstnaných na populaci 15–64 let, který je vyšší u žen (Graf 5).
- Kraje s nejvyššími podíly nezaměstnaných jsou již tradičně Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský. Zdaleka nejvyšší tempo růstu počtu nezaměstnaných od nástupu covid-19 zaznamenal kraj Karlovarský (+2,7 p. b.) a Praha (+1,6 p. b.) (Graf 12).
- Česko nadále vykazuje jednu z nejnižších měr i meziročních temp růstu obecné nezaměstnanosti v rámci všech zemí EU v průběhu krize covid-19 (Graf 13).

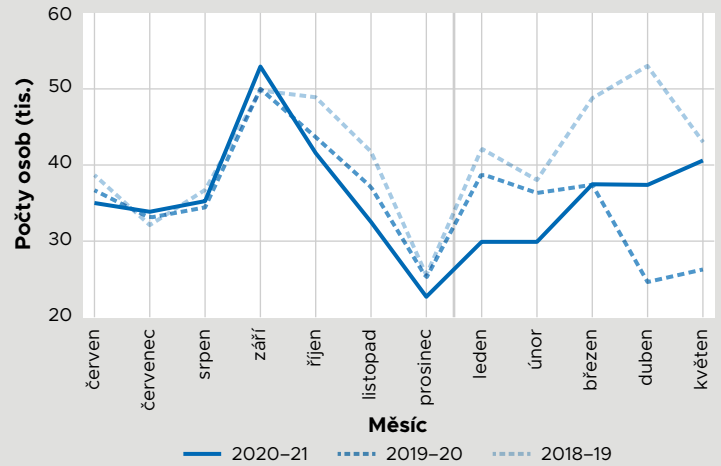
Graf 2: Příliv osob do nezaměstnanosti

(Počty nově hlášených do evidence úřadů práce, srovnání se stejnými měsíci předešlých roků)

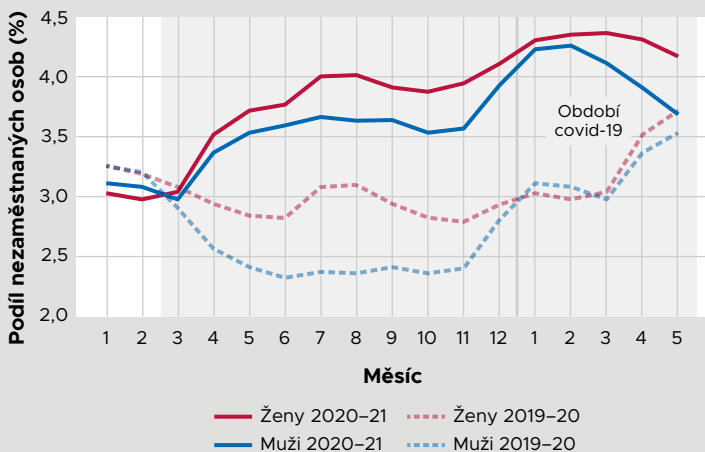
Graf 3: Odliv osob z nezaměstnanosti

(Počty nově odchodících z evidence úřadů práce, srovnání se stejnými měsíci předešlých roků)

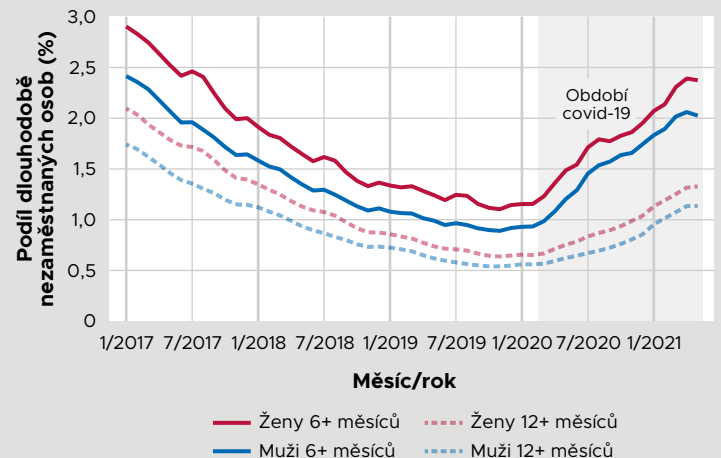
Graf 4: Podíly nezaměstnaných

(Srovnání se situací na konci stejných měsíců předchozího roku)

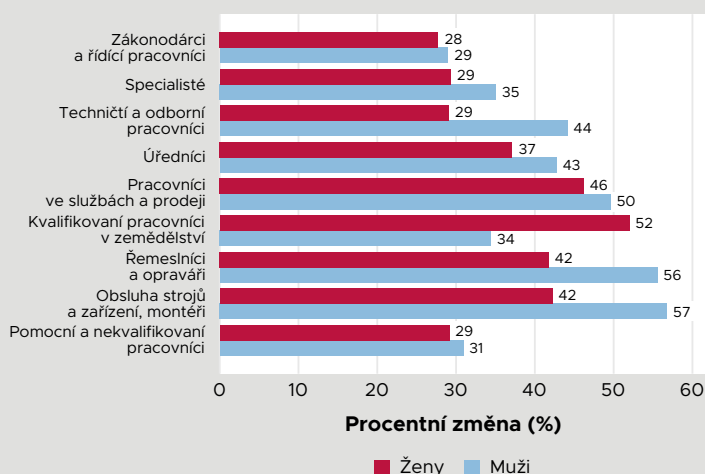
Graf 5: Podíl dlouhodobě nezaměstnaných

(Podíl osob nezaměstnaných déle než 6 a 12 měsíců na populaci 15-64)

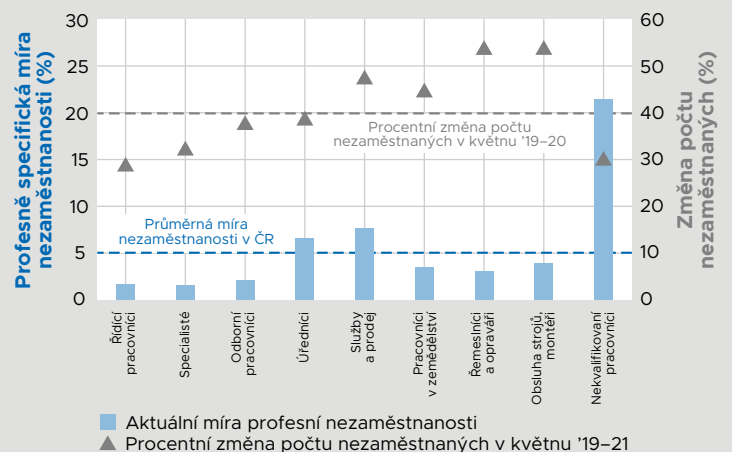
Graf 6: Růst nezaměstnanosti podle povolání a pohlaví

(Procentní růst mezi květnem 2019 a 2021; CZ-ISCO klasifikace)

Graf 7: Nezaměstnanost podle profesí

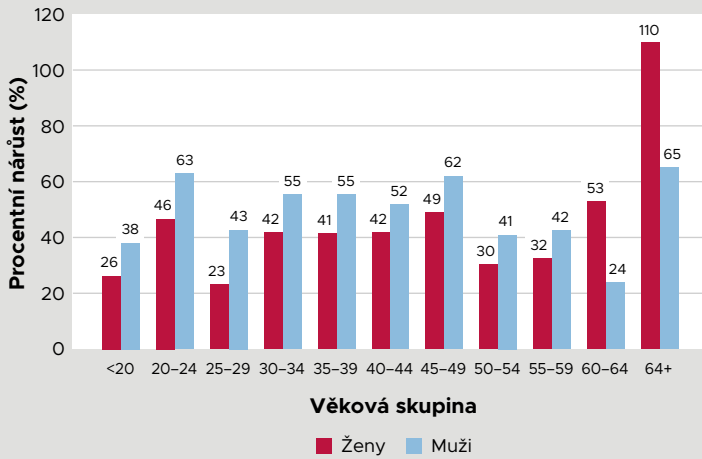
(Aktuální profesní míra nezaměstnanosti a tempo růstu počtu nezaměstnaných v květnu '19-20)

Zdroj: Počty nezaměstnaných z údajů úřadů práce. Počty zaměstnaných z údajů ČSÚ za 4. čtvrtletí roku 2020 VŠPS. Poznámka: Jde o odhady profesně specifické míry nezaměstnanosti. Průměrné hodnoty jsou počítány z použitých dat.

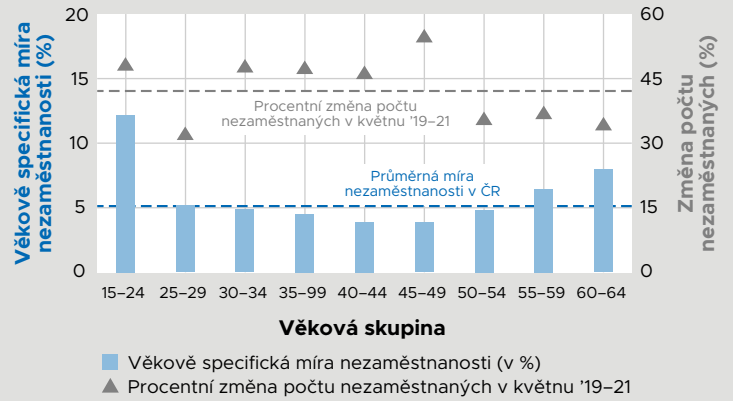
Graf 8: Růst nezaměstnanosti podle věku a pohlaví

(Procentní růst mezi květnem 2019 a 2021)

Graf 9: Nezaměstnanost podle věku

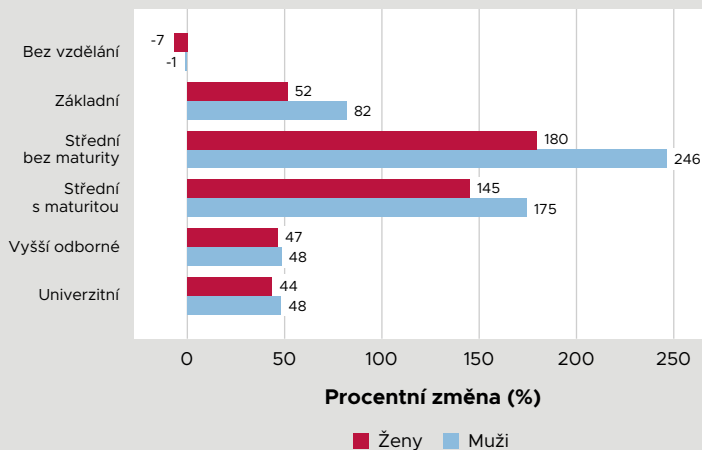
(Aktuální míra nezaměstnanosti věkových skupin a tempo růstu počtu nezaměstnaných v květnu '19-20)

Zdroj: Počty nezaměstnaných z údajů úřadů práce. Počty zaměstnaných z údajů ČSÚ za 4. čtvrtletí roku 2020 VŠPS. Poznámka: Věkově specifické míry nezaměstnanosti jsou spočteny jako $U / (U + E)$, kde U je počet nezaměstnaných věkové skupiny registrovaných úřady práce a E je zaměstnanost věkové skupiny dle ČSÚ.

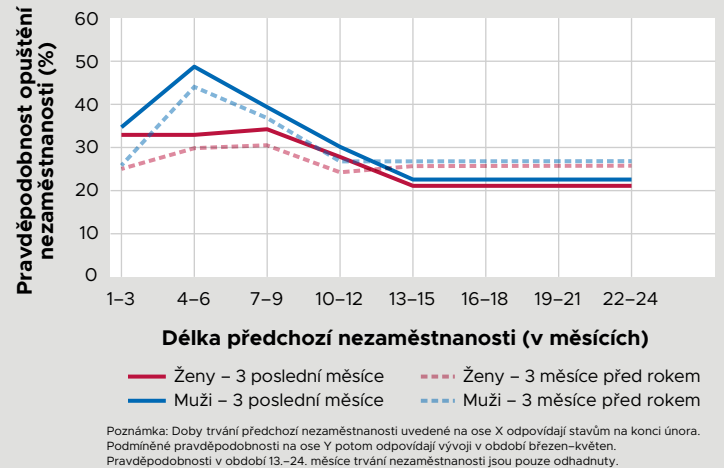
Graf 10: Růst nezaměstnanosti podle vzdělání a pohlaví

(Procentní růst mezi květnem 2019 a 2021)

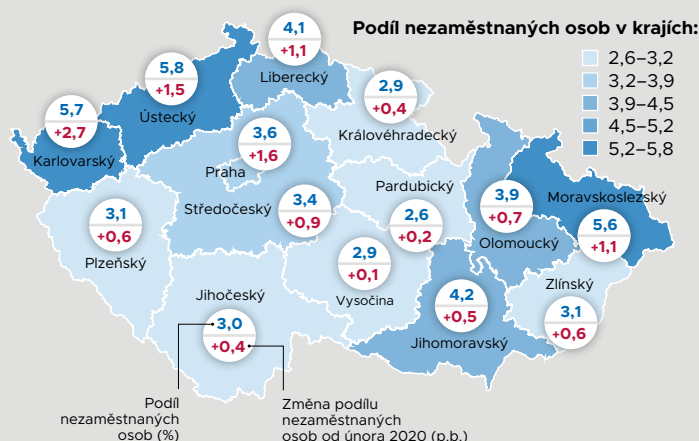
Graf 11: Pravděpodobnost odchodu z nezaměstnanosti

(Podmíněná pravděpodobnost opuštění nezaměstnanosti během března až května)

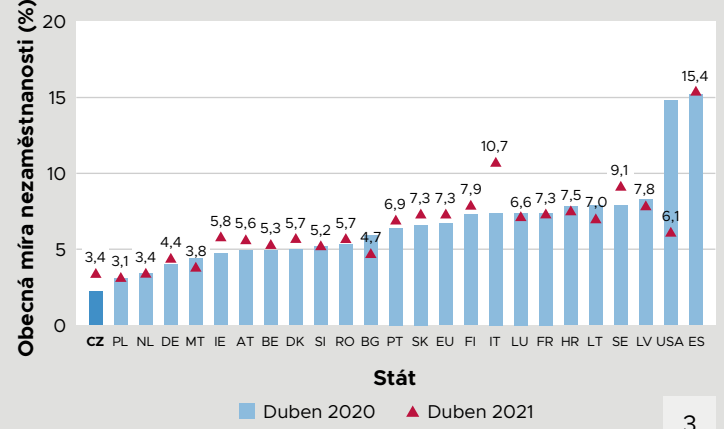
Graf 12: Podíl nezaměstnaných osob v krajích

(Podíl nezaměstnaných osob v krajích ke květnu 2021 a změna podílu nezaměstnaných od února 2020)

Graf 13: Obecná míra nezaměstnanosti vybraných států

(Obecná míra nezaměstnanosti v dubnu 2020 a 2021, sezónně očištěná data)

Zdroj: Eurostat, www.ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained, z národních šetření LFS.